

dumtaxat statui innocentie prospicere vellet, sola sufficientia auxilia huic statutum concessit, ea que à statu corrupta natura alegavit, cui prospicit sola voluntas consequens. Secundum est, quod negaverit à Deo omnibus auxilia, gratiamque offerri; neque etiam desertionis causam querendam esse existimaverit, cur Deus denget gratiam, nisi quia eam dare non vult. Hinc enim conficitur, nullam esse in homine potentiam, neque intrinsecam ex sufficienti auxilio collato, & recepto, sed neque etiam extrinsecam ex auxilio saltē oblato, ad implenda Divina precepta: Quae omnia adeò à D. Thoma doctrinā aliena sunt, ut prius cœlum, terramque misceat, quām ea Jansenii placita cum purissimis D. Thoma dogmatibus conjungantur. Ita hic Angelici discipulus passim apertum Jansenio bellum indicens, atque in id incumbens religiosè, ut communia scholæ sūx dogmata à Jansenianis, non vocibus solum, sed sensibus fecerat.

50 Cur autem Quesnellus cum omnibus suis novis Augustini discipulis, Thomistarum patrocinium tanto ambitu implorantibus, tam laudabile hīc eorum exemplum non sequitur? Cur loqui pudeat, cum quibus se sentire gloriatur? Verū affectatio amicitiae minimè sincera est; sed fraudulenta, & perniciosa simulatio. Norunt scilicet adversarii tam se ubique consentire Jansenio, quām hunc fuisse Schola Thomistica infestum. De quo plura in Prol. cap. 6. & 7.

51 Videndum nunc quid Quesnellus ab Africanis Patribus, quid præcipue ab Augustino sibi speret præsidii. In explicatione Apologetica pag. 85. ait. Secundum Canones Carthaginenses approbatos, confirmatos, & ad omnes Ecclesias missos à Sede Apostolica, non licet afferere, quod etiam gratia non datur, non quidem facile; sed tamen possumus etiam sīnē illā implere Divina mandata, quod vetatur can. 80. cui addi posset 79: Item quisquis dixerit, eamdem gratiam Dei per Jesum Christum Dominum nostrum propter hoc tantum nos adjuvare ad non peccandum, quia per ipsum nobis revelatur, & aperitur intelligentia mandatorum, ut sciamus quid appetere, quid vitare debeamus; non autem per illum nobis praefari, ut quod faciendum cognoverimus, etiam facere diligamus, atque valeamus, anathema sit.

52 Canones illos melius, quām Quesnellus novit Apostolica Sedes, eosque universa amplectitur Ecclesia; sed longe aliud est nos sīnē gratiā nihil boni salutiferi agere; aliud nos sīnē gratia efficaci, & quidem quā insuperabiliter, & indeclinabiliter obtineat effectum, nihil boni agere posse, nullum posse observare mandatum.

53 Præcipua hæc sunt quæ in *Explicatione Apologetica* ad erroris sui defensionem Quesnellus attulit ante Constitutionem UNIGENITUS. Omitto quos objicit Societatis IESU Theologos, quos cùm constet omnes gratiam sufficientem admittere, infensiissimi hostes sunt illius novitatis, quæ statuit quod finē efficaci gratia non solum nihil faciamus boni, sed nec facere possimus. Quodnam enim gratia sufficientis officium est, si nè posse quidem tribuat? De Augustino mox.

C A P U T VIII.

Solvuntur objectiones reliquæ, præsertim Hexaplorum.

1 **E**XHAUSERAT Quesnellus armamentarium suum ante Constitutionem, ut moras definitioni injiceret, vel etiam perpetuum, ut sibi fors blan diebatur, impedimentum. Constitutione dein edita, et si pertinax Novatorum turba cum magistro clamoris tumultuata sit; præter tetricas tamen repetitiones, & quædam Patrum effata prioribus haud absimilia, nihil magnopere video allegari.

2 Augustinus, inquit, libro de Gratia Christi cap. 26. contra Pelagium ait: *Gratiā Dei, quā Charitas Dei diffunditur in cordibus nostris, per Spiritum Sanctum, qui datus est nobis, sic confiteatur, qui vult veraciter confiteri, ut omnino nihil boni sīnē ista quod ad pietatem pertinet, veramque justitiam, fieri posse non dubitet.* Hic callide sicutum adversariorum nonnulli, sed Hexaplorum Author defectum suorum supplens, quod in textu sequitur, addit, unde verus Augustini sensus dignoscatur: *Non quomodo iste (Pelagius) qui cum dicit, propterea dari gratiam, ut quod a Deo præcipitur, facilius impletur, quid de illa sentiat, satis ostendit, scilicet quod etiam sīnē illa, et si minus facile, fieri tamen quod Divinitus præcipitur, potest.*

3 Docet igitur Augustinus contra Pelagium, gratiam Dei non solum necessariam esse ad facilius posse; sed ad posse simpliciter. Nè verò Hæresarcha Catholicos more suo ludificet, dicendo ut refertur cap. præcedenti, *Quod bene loqui possumus, Dei est, & quod possumus bene cogitare, Dei est, subintelligendo quatenus Deus dedit nobis naturam; nè, inquam, Pelagius fallat nomine gratia, intelligendo solummodo naturam, legem, atque doctrinam, de quo eum Augustinus accusat cap. 31. & antea cap. 7. ac 10., S. Doctor ab eo exigit aliam majorem gratiam, & naturæ ordine superiorē. Hujus quidem gene-*